

Jan Płóciennik-Turski

Szpalty pamięci : adwokat Stanisław Hęćka (1925-1998)

Palestra 42/9-10(489-490), 237-240

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Adwokat Stanisław Hęcka (1925–1998)

W dniu 14 marca 1998 r. zmarł w wieku 73 lat adwokat Stanisław Hęcka, zasłużony działacz samorządu adwokackiego, członek Wyższej Komisji Rewizyjnej Naczelnej Rady Adwokackiej, członek Okręgowej Rady Adwokackiej w Poznaniu, wizytator Wielkopolskiej Izby Adwokackiej, przewodniczący, a następnie członek Komisji Historycznej przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Poznaniu.

W czasie okupacji hitlerowskiej na terenie tzw. Generalnej Guberni – żołnierz Armii Krajowej odznaczony Krzyżem Partyzanckim i Krzyżem Armii Krajowej.

Obrońca w procesach politycznych działaczy „Solidarności” Regionu Wielkopolska w latach 1980–1989. Ostatnio odznaczony odznaką „Adwokatura Zasłużonym”.

Stanisław Hęcka urodził się 10 lipca 1925 roku w Ostrzeszowie k. Kalisza z ojca Sylwestra – nauczyciela i inspektora szkolnego i matki Janiny z domu Wodniakowskich – również nauczycielki.

Stanisław Hęcka wychował się w domu o polskich tradycjach patriotycznych w pracy społecznej i kulturalnej. Rodzice Stanisława Hęcki przed I wojną światową pod zaborem pruskim brali aktywny udział w tajnym nauczaniu języka polskiego i historii oraz w akcji

plebiscytowej na Warmii i na Śląsku, a później w Polskim Związku Zachodnim. Stanisław rozpoczął naukę w gimnazjum Księży Salezjanów w swoim rodzinnym miasteczku Ostrzeszowie. Wybuch II wojny światowej we wrześniu 1939 i wejście Niemiec hitlerowskich do Wielkopolski przerwały naukę Stanisława.

Ojciec Stanisława – Sylwester – jako działacz Polskiego Związku Zachodniego – zagrożony aresztowaniem przez Gestapo, przedostał się z Wielkopolski do „Generalnego Gubernatorstwa” początkowo do Warszawy a następnie do Kielc.

Również Stanisław w ślad za ojcem i matką w 1940 r. przedostał się przez zieloną granicę w rejonie Kutna do Warszawy, a następnie do Kielc, gdzie kontynuował dalszą naukę w tajnym nauczaniu na szczeblu gimnazjalnym.

Ziemia Kielecka stała się dla Stanisława Hęcka drugą ojczyzną z wyboru i serca. W szczególności młody Stanisław związał się z rodziną Henryka Sienkiewicza właścicielami majątku Oblęgorzek k. Kielc, podejmując się funkcji praktykanta rolnego w tymże majątku, później przejętego przez władze niemieckie (tzw. Liegenschaft). Właśnie tam Stanisław ukończył lat 17 i złożył przysięgę żołnierską wstępując do Armii Krajowej pod pseudonimem „Lech”. Był żołnie-

rzem oddziału „Wybranieccy” służąc pod komendą por. Mariana Soltysiaka pseudonim „Barabasz”, słynnego partyzanta. Następnie walczył w 4 pułku piechoty legionowej Armii Krajowej na terenie Okręgu Radomsko-Kieleckiego AK „Jodła”. Wziął udział w akcji „Burza” i w bitwie pod Radkowem maszerując pod dowództwem gen. brygady Jana Zientarskiego wraz z całym Korpusem Okręgu AK – „Jodła” na pomoc powstańcom warszawskim.

Za udział w walkach partyzanckich otrzymał później z Londynu w latach 60. Krzyż Armii Krajowej, a Krzyż Partyzancki otrzymał w 1995 r. z rąk ówczesnego Prezydenta Rzeczypospolitej – L. Wałęsy.

Po demobilizacji zgrupowania kieleckiego AK „Jodła” w październiku 1944 r. Stanisław pseudo „Lech” wrócił na placówkę AK w Oblęgorku, gdzie nadal pełnił służbę wojskową do stycznia 1945 r. to jest do rozwiązania tejże placówki AK. W dniu 15 stycznia 1945 r. wojska sowieckie – po walkach z cofającą się armią hitlerowską – wkroczyły do Oblęgorka i do Kielc. Stanisław Hęcka zagrożony represjami NKWD na terenie Kielc wobec żołnierzy AK – zgrupowania „Jodła” powrócił do Wielkopolski dzięki czemu uniknął wywózki do sowieckich „Gulagów” w Związku Radzieckim.

Stanisław Hęcka po zdaniu matury w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Kingi w Kielcach powrócił do Poznania, gdzie w 1945 r. rozpoczął studia prawnicze na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego z tym, że dyplom magistra praw uzyskał na Uniwersytecie Wrocławskim w 1948 r. We wrześniu 1948 r. rozpoczął aplikację

sądową początkowo w Sądzie Okręgowym w Ostrowie Wlkp., a następnie w Sądzie Okręgowym w Poznaniu. W czasie odbywania aplikacji sądowej w Poznaniu brał udział w pracach seminarium doktoranckiego pod kierunkiem prof. Uniwersytetu Poznańskiego – Zygmunta Wojciechowskiego, współtwórcy Instytutu Zachodniego w Poznaniu. Aby uzyskać większą samodzielność i niezależność, jako bezpartyjny z pomocą m.in. działaczy adwokackich związanych z okupacyjną organizacją społeczno-polityczną „Ojczyzna”, m.in. z Jackiem Nikischem, został wpisany na listę aplikantów adwokackich w Poznaniu. Patronem Stanisława Hęcki został adwokat dr Stanisław Hejmowski, jeden z najwybitniejszych polskich adwokatów, słynny obrońca w procesach robotników poznańskich w czerwcu 1956 r. Drugim patronem Stanisława był również wybitny adwokat Piotr Moś. Dzięki obu patronom apl. adwokacki Stanisław Hęcka opanował kulturę pracy adwokackiej, dokładność, rzetelność i odpowiedzialność za jakość i wartość słowa adwokata w obronach i pismach procesowych mimo ówczesnych stalinowskich – politycznych ograniczeń.

Od kilku lat po zdaniu egzaminu adwokackiego adw. Stanisław Hęcka był współpracownikiem i korespondentem Redakcji Słownika Biograficznego Adwokatów Polskich. W czasie sesji naukowej zorganizowanej przez Ośrodek Badawczy Adwokatury w Warszawie w listopadzie 1982 r. na temat „Adwokatura Polska w latach 1939–1945 (okres okupacji hitlerowskiej)” ośrodek poznański był reprezentowany dwoma referatami: adwokata J. J. Nikischa pt. „Organizacja Ojczyzna – Omega” oraz

adwokata Stanisława Hęcki pt. „Udział Adwokatów Wielkopolskich w walkach obronnych Armii Poznań w 1939 r.”.

W kwietniu 1983 r. w porozumieniu z OBA – Komisja Historyczna ORA w Poznaniu pod przewodnictwem adw. Jana Turskiego urządziła w Pałacu Działyńskich w Poznaniu sesję naukową na temat „Adwokatura Wielkopolska w latach II wojny światowej”. Na sesji tej, której OBA reprezentował adw. W. Bayer – referaty wygłosili kolejno adw. dr Z. Krzemiński, adw. dr L. Taylor, adw. Stanisław Hęcka, adw. Z. Kępiński, adw. J. J. Nikisch oraz adw. dr R. Łyczywek.

W czerwcu 1981 r. powstał w Poznaniu Oddział Stowarzyszenia Adwokatów i Aplikantów Adwokackich mających swą siedzibę w Łodzi. Oddział poznański objął swym działaniem teren Izby Poznańskiej to jest teren 5 wielkopolskich województw. Adw. Stanisław Hęcka został wybrany prezesem Zarządu tegoż Oddziału tym więcej, że był równocześnie aktywnym członkiem organizacji społecznej „Patronat” – Oddział w Poznaniu. Te organizacje walczyły o rozszerzenie uprawnień samorządu adwokackiego w Polsce oraz organizowały opiekę nad uczestnikami powstania robotniczego w czerwcu 1956 r. w Poznaniu.

W czerwcu 1981 r. dla uczczenia 25 rocznicy wydarzeń 1956 r. w Poznaniu, a w szczególności pamiętnych procesów politycznych i udziału w nich obrońców poznańskich m.in. adw. Stanisława Hejmowskiego, adw. Grzegorzewicza, adw. Waliszewskiego, adw. Trojanowskiego, ad. Rusta, adw. Piotra Mosia – Stowarzyszenie Adwokatów i Aplikantów Adwokackich urządziło uro-

czyste spotkanie adwokatury poznańskiej z żyjącymi jeszcze uczestnikami tych procesów tj. prokuratorami, sędziami, obrońcami i oskarżonymi robotnikami. Obecni również byli autorzy publikacji „Czerwiec 1956” z prof. Maciejewskim oraz reżyserem spektaklu „Oskarżony Czerwiec 1956” – w Teatrze Nowym Izabellą Cywińską, co później skończyło się dla reżysera internowaniem w stanie wojennym w Obozie w Gołdapi, a dla niektórych adwokatów represjami politycznymi. Niestety działalność wyżej wymienionego Stowarzyszenia i „patronatu” została przerwana z powodu ogłoszenia stanu wojennego w 1981 r. i zawieszenia wszystkich organizacji społecznych.

W tych warunkach adw. Stanisław Hęcka oprócz pracy zawodowej adwokata – całą społecznikowską energię skierował na działalność w Zarządzie Klubu Inteligencji Katolickiej w Poznaniu i w Duszpasterstwie Prawników Wielkopolskich oraz w Poznańskim Klubie Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Ostrzeszowskiej, pełniąc funkcje założyciela Klubu i długoletniego Prezesa. W teże prace społecznej znalazł wsparcie swej żony mgr Elżbiety Jabłkowskiej-Hęcka, absolwentki wydziału prawno-ekonomicznego Uniwersytetu Poznańskiego.

W ostatnich latach mimo walki z nieuleczalną chorobą do ostatnich swych dni życia zbierał materiały dla Komisji Historycznej przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Poznaniu opracowując niefałszowaną historię Adwokatury Poznańskiej w latach 1939 do 1989 oraz wkład adwokatów poznańskich w polityczną obronę robotników poznańskich w czerwcu 1956 r. oraz obronę członków „Solidarności”, których z wielkim po-

święceniem osobiście bronił w rozprawach w sądzie.

Liczne i wyczerpujące prace osłabiły jego organizm i w konsekwencji uległ nieuleczalnej chorobie umierając w dniu 14 marca 1998 r. Adwokat Stanisław Hęcka osierocił dwie córki: Marię Sterczewską – adwokatkę oraz Barbarę Sierżant – polonistkę.

Ostatnim życzeniem Stanisława było spocząć w grobowcu rodzinnym na cmentarzu w starym historycznym Kaziemierzowskim Ostrzeszowie. Uroczysty pogrzeb odbył się z udziałem duchowieństwa, społeczeństwa wielkopolskiego, członków adwokatury poznańskiej w tym członków b. zespołu adwokackiego nr 5 w Poznaniu oraz przedstawicieli władz miasta Ostrzeszowa, członków Klubu Inteligencji Katolickiej i członków Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Ostrzeszowskiej. Nie zabrakło rów-

nież przedstawiciele Sądów Poznańskich i Prokuratury Poznańskiej jak również przedstawiciele Zarządu Radców Prawnych z Poznania. Nad grobem zmarłego przemawiali m.in. Dziekan Izby Poznańskiej – adwokat Antoni Dynowski i w imieniu kolegów z b. Zespołu Adwokackiego – adwokat Jerzy Pomin. Wszyscy mówcy oddali hołd zasłużonemu działaczowi, który całe swoje dorosłe życie poświęcił obronie praw człowieka jako adwokat, a jako obywatel i żołnierz AK dobrze zasłużył się Ojczyźnie.

Myślę, że adwokat Stanisław Hęcka może służyć przykładem młodym adwokatom, jako obywatelski wzór do naśladowania w pracy zawodowej i społecznej.

Cześć jego pamięci!

Jan Płóciennik-Turski